Lietas Nr. C29621415
C-6214/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015. gada 8.decembrī

RĪGAS PILSĒTAS LATGALES PRIEKŠPILSĒTAS TIESA
tiesnese S. Hrebtova
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. D/ maza apmēra prasībā pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 11.septembrī /pers. D/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. E/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgās meitas /pers. F/, personas kods /personas kods/, (turpmāk – bērns) uzturam, norādot, ka atbildētājs nesniedz prasītājai palīdzību bērna uzturēšanai pilnā apjomā. Prasītāja ar atbildētāju pastāv laulībā, bet tā ir izirusi. Bērns atrodas mātes ikdienas aprūpē. Bērna uzturēšanas izdevumi sastāda 251 EUR mēnesī. Prasītāja nodrošina bērnu ar apģērbu, zālēm un dzīvesvietu. Prasītāja atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā un prasītājai ir grūti uzturēt bērnu bez atbildētāja palīdzības.

Pamatojoties uz Civillikuma 177.pantu, 179.pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu un 24.panta otro daļu, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērna uzturam 125 EUR ik mēnesi, no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, 2015. gada 15.septembrī atbildētājam uz deklarēto dzīves vietas adresi nosūtīts paziņojums kopā ar prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu, kurā ietverts izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām.

Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Noraidījumi tiesnesei nav pieteikti.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2015. gada 30.oktobrī ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas dzīvesvietas adresi un atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta 3. punktu, uzskatāms, ka pusēm tiesas dokumenti izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1} panta otro daļu tas apstāklis, ka atbildētājam nosūtītos tiesas dokumentus „Latvijas Pasts" atgriezis atpakaļ tiesā ar atzīmi, ka beidzies glabāšanas laiks, pats par sevi neietekmē dokumenta paziņošanas faktu.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies ar prasības pieteikumu un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

ANO Konvencijas par bērna tiesībām 27.panta otrā daļa noteic, ka uz vecākiem vai citām personām, kas audzina bērnu, gulstas galvenā atbildības par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa noteic, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā. Aizgādība ir vecāku tiesības un pienākums rūpēties par bērnu un viņa mantu un pārstāvēt bērnu viņa personiskajās un mantiskajās attiecībās. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats sevi var apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Likumdevējs nav ierobežojis nosakāmo uzturlīdzekļu apmēru, bet tikai noteicis minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam (*sk. Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam"*).

Civilprocesa likuma 96.panta pirmā daļa noteic, ka, ja tiesa atzīst kādu faktu par vispārzināmu, tas nav jāpierāda. Par šādiem faktiem pieder vēstures notikumi, dabas notikumi, kā arī vispārzināmas uz pieredzi pamatotas patiesības. Jautājumu par to, vai fakts uzskatāms par vispārzināmu, izšķir tiesa. Tādējādi, tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām tiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus *(sal. Bukovskis V. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga: Autoru izdevumus, 1933., 333.-336.lpp.)*.

Prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu pēc to prasījuma rakstura nav iespējams precīzi, balstoties uz lietā esošajiem pierādījumiem, noteikt konstantu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru (medicīniskie izdevumi atšķiras atkarībā no tā, vai bērns slimo; izdevumi par mājokli atšķiras ziemas un vasaras mēnešos u.t.t.). Līdz ar to izdevumu pozīcijās, kuras mainīgas, tiesa var noteikt uztura summu pēc sava taisnīga ieskata, kas pamatots uz visu apstākļu apsvērumu *(sk. Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 18.maija spriedumu lietā SKC-863/2011)*.

No lietai pievienotās laulības apliecības secināms, ka starp prasītāju un atbildētāju 2014.gada 30.decembrī noslēgta laulība (lietas 11.lapa).

Ar dzimšanas apliecību /numurs/ ir apstiprināts, ka prasītāja ir /datums/dzimušā bērna /pers. F/ māte, bet atbildētājs ir bērna tēvs (lietas 9.lapa).

No prasības pieteikumā norādītā aprēķina redzams, ka prasītāja vidēji bērna uzturam iztērē 251 EUR mēnesī, no kuriem 40 EUR tiek tērēti pamperiem, 10 EUR masāžas nodarbībām X 10 reizes = 100 EUR, higiēnas precēm – 25 EUR, pārtikas precēm – 10 EUR, apģērbam – 30 EUR, zālēm – 6 EUR, papildus izdevumiem – 40 EUR. No aprēķinātā uzturlīdzekļa apmēra prasītāja no atbildētāja lūdz piedzīt pusi, t.i., 125 EUR mēnesī (lietas 6.lapa).

Prasītājas ikdienas aprūpi pār bērnu pierāda Iedzīvotāja dzīvesvietas reģistrācijas nodaļas izziņa Nr.7.-7/IA-15-357-iz (lietas 10.lapa), kurā norādīts, ka bērna deklarētā dzīves vieta ir /adrese/, kas no tiesai pieejamā reģistra izziņas (lietas 14.lapa) ir arī prasītājas deklarētā dzīves vietas adrese. Turpretim atbildētāja deklarētās dzīves vietas adrese ir /adrese/ (lietas 13.lapa).

Ņemot vērā, ka atbildētājs nekādus iebildumus pret prasību nav cēlis, ka atbildētājs ir jauns darba spējīgs vīrietis un ir spējīgs gūt atbilstošus ienākumus, lai uzturētu bērnu, kā arī, izvērtējot bērna vajadzības, tiesa atzīst par pamatotu noteikt piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru 125 EUR mēnesī bērna uzturam, kā to lūgusi prasītāja.

Uzturlīdzekļi, tiesas noteiktajā apmērā piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā - 2015.gada 11.septembra līdz bērna pilngadībai.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 225,00 EUR apmērā, t.i. 15% no prasības summas 1500,00 EUR. Prasības summa aprēķināma saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta prasībām, proti, (125 EUR X 12 mēneši = 1500,00 EUR).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par četriem pasta sūtījumiem (prasības pieteikuma noraksta nosūtīšana atbildētājam, paziņojuma par lietas ievešanu nosūtīšana prasītājai, paziņojuma par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības dienu nosūtīšana prasītājai un atbildētājam), kas saskaņā ar Tiesu administrācijas aprēķinu ir 6,28 EUR (1,57 EUR par katru sūtījumu).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190., 193., 204.[1], 250.[25], 250.[27] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a:

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgās meitas /pers. F/, dzimušas /datums/, uzturam 125,00 EUR (viens divdesmit pieci *euro* 00 centi) ik mēnesi, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas 2015.gada 11.septembra līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 225,00 EUR (divi simti divdesmit pieci *euro* 00 centi).

Valsts nodeva labprātīgās izpildes termiņā iemaksājama, norādot šādus rekvizītus: Saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķis - valsts nodeva lietā Nr. C29621415.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,28 EUR (seši *euro* 28 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu labprātīgās izpildes termiņā iemaksājami, norādot šādus rekvizītus: Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, Konta Nr. LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: 21499 EKK – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – lietā Nr. C29621415.

Dokumenti par valsts nodevas samaksu un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā Rīgā, Lomonosova ielā 10.

Noteikt daļā par tiesas izdevumu samaksu /pers. E/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas 2015.gada 8.decembra, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese S.Hrebtova